Route Educational and Social Science Journal

Volume 1(2), April 2014

THE OPINIONS OF RESIDENTS TOWARDS ECONOMC, SOCIO-CULTURAL AND EDUCATIONAL IMPACTS OF TOURISM IN ÇANAKKALE

ÇANAKKALE'DE TURİZMİN EKONOMİK, SOSYO-KÜLTÜREL VE EĞİTİMSEL ETKİLERİ ÜZERİNE YEREL HALKIN GÖRÜŞLERİ

***Kamile GÜLÜM*[1]**

***Mustafa BOZ*[2]**

Abstract

Although thousands of tourists visit every year the province of Çanakkale, it is not receive enough tourism income. However, sustainability in tourism and local development needs for the extension of the duration of stay of tourists. So local people's attitudes towards tourism is also important. The aim of this study is determined the effect of tourism activities which are economic, social, cultural and educational on local people Who are living in the province of Çanakkale, Design of the study is screening model. The data was collected using a questionnaire developed by the researchers. The universe of this study is the local people living in the province of Çanakkale, the sample of this study is 580 people living in the province of Çanakkale. Survey forms were implemented to the people during the spring of 2013 who participated volunteers that they were living in the different parts of the city. The research of data obtained from the SPSS 17.0 package program and setting the tables were reviewed. According to the findings of the research, ıt is seen that tourism activities have a positive impact on sample, in economic, socio-cultural and educational.

Keywords: Tourism activities, local people, the economic impact of tourism, socio-cultural impact of tourism, educational impact of tourism.

Özet

Her yıl binlerce turisti ağırlayan Çanakkale ili turizmden hak ettiği payı alamamaktadır. Oysa turizmde sürdürülebilirlik ve yerel kalkınma için turistin kalış süresinin uzatılmaya ihtiyacı olduğu kadar yerel halkın turizme karşı tutumu da oldukça önemlidir. Bu araştırmanın amacı; Çanakkale İlinde yapılan turizm faaliyetlerinin ekonomik, sosyal, kültürel ve eğitimsel olarak insanları nasıl etkilediğini tespit etmektir. Araştırmanın deseni tarama modelindedir. Çalışmanın verileri araştırıcılar tarafından geliştirilen bir anket formu ile toplanmıştır. Araştırmanın evrenini Çanakkale ilinde yaşayan yerel halk örneklemini ise Çanakkale il merkezinde yaşayan 580 kişi oluşturmaktadır. Anket formları 2013 yılı bahar döneminde şehrin farklı bölgelerinde yaşayan, ankete katılmaya gönüllü kişilere uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 17.0 paket programında değerlendirilmiş, tablolar oluşturularak yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, turizm faaliyetlerinin ekonomik, sosyo-kültürel ve eğitim açısından örneklem üzerinde olumlu katkılar sağladığını göstermiştir.

Anahtar Sözcükler: Turizm faaliyetleri, yerel halk, turizmin ekonomik etkisi, turizmin sosyo-kültürel etkisi, turizmin eğitimsel etkisi.

[1] Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Necati Bey Eğitim Fakültesi, kgulum@balikesir.edu.tr

[2] Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Turizm Fakültesi, mboz@comu.edu.tr

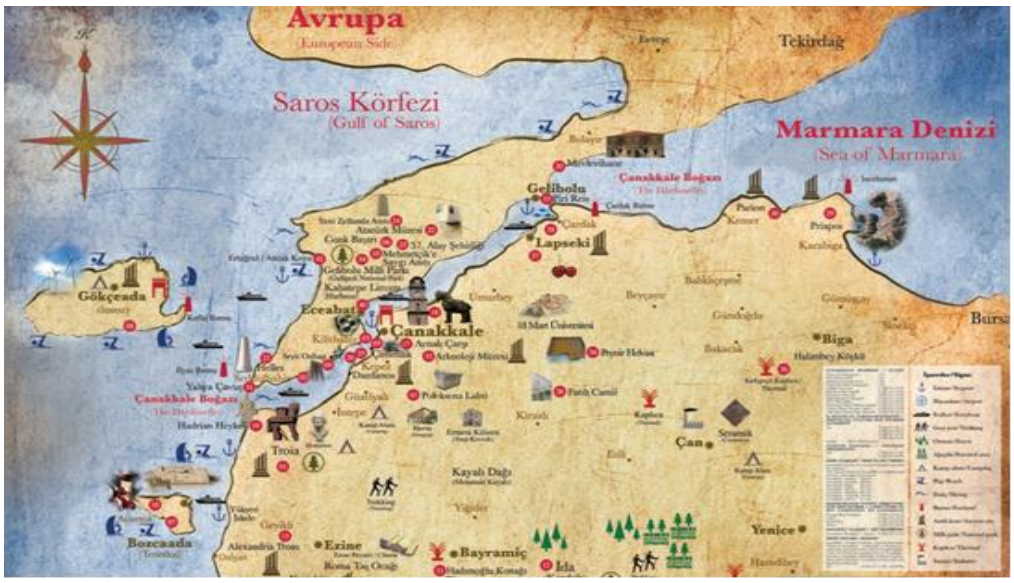
GİRİŞ

Turizmin tanımı ülkelere göre değişiklik gösterebilmekte ve farklı farklı turizm tanımı yapılmaktadır. Turizm Bakanlığı turizmi "İnsanların ikamet ettiği yerin dışındaki başka bir yere seyahatini içeren faaliyetler" olarak tanımlarken, Rızaoğlu (2003) turizmi, "para kazanma ve devamlı kalma amacı olmaksızın, yabancıların bir yerde konaklamalarından ve seyahatlerinden doğan olay ve ilgilerin tümü" olarak tanımlar. Turizmin tanımı nasıl yapılırsa yapılsın bu faaliyetin göz ardı edilmemesi gereken en önemli özelliği sadece insanların gezmek, görmek ve dinlenmek amacıyla yaptıkları sıradan seyahatler olmadığı, aynı zamanda ülkelerin üzerinde ekonomik, sosyal, politik, sağlık, kültürel, eğitimsel etkileri olduğu gerçeğidir. Bu nedenle Turizm; doğal, sosyo-kültürel, ekonomik ve eğitim gibi temel değerler arasında bir denge kuran ve sürekli olarak gelişme gösteren dinamik bir endüstridir.

Türkiye'nin batısında, Çanakkale Boğazının her iki yakasında yayılış gösteren Çanakkale ili (Şekil 1) tarihte I. Dünya savaşının kaderini değiştiren ve Çanakkale savaşları olarak adlandırılan savaşların meydana geldiği mekânlara sahip olması nedeniyle hem tarihi hem coğrafi turistik değerlere sahiptir (Şekil 2).

Şekil 1. *Çanakkale İli Lokasyon Haritası*

Şekil 2. *Çanakkale Tarihi ve Turistik Mekanları*

Bu özelliği nedeniyle araştırma sahası turizm faaliyetlerinin ön plana çıkarılması ve yerel kalkınmayı sağlaması açısından öncelikli iller arasında yer almaktadır. Ancak her yıl binlerce turisti ağırlayan Çanakkale ili turizmden hak ettiği payı alamamaktadır. Çanakkale'de turizm yatırımlarının artması ve sektörün canlanması tüm Türkiye'de olduğu gibi 1982 yılından sonra başlamıştır. Bu tarihte yürürlüğe giren Turizm Teşvik Kanunu ile özel sektöre sağlanan kredi kolaylıkları artmış ve teşvikler çeşitlendirilmiştir. Ancak teşviklerde Çanakkale ilinin (Gökçeada ve Bozcaada hariç) 2. Bölge olması teşviklerden yüksek oranda faydalanmasını engellemiş ve hak ettiği payı alamamasına neden olmuştur (GMKA,2011). Oysa turizmde sürdürülebilirlik ve yerel kalkınma için turistin kalış süresinin uzatılmaya ihtiyacı olduğu kadar yerel halkın turizme karşı tutumu da oldukça önemlidir.

Şimdiye kadar Çanakkale ilinde turizmine yönelik pek çok çalışma yapılmakla beraber yerel halkın turizmin etkileri hakkındaki görüşlerini yansıtan bir çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. Alan yazın incelendiğinde Çanakkale ilinin turizmi ile ilgili olarak Sözen (2006), "1982 Sonrasında Türkiye'de Uygulanan Turizm Politikalarının Çanakkale Turizmine Etkileri" adlı çalışmasında Çanakkale ilinin Kalkınma Planları çerçevesinde deki durumunu ele almış olup İl'in altyapısı geliştirilmeye çalışılmış, ulaştırma alanında az da olsa gelişme sağlanmış, turizminin çeşitlendirilmesi çalışmalarına ağırlık verilmiş, eğitim ve çevre politikaları konusunda ilerlemeler sağlanmıştır demektedir. Çalışkan, (2010), "Opportunities For Tourism And Dialogue Between Civilisations" adlı çalışmasında Gökçeada ve Bozcaada'da yaşayan Türk ve Rumların adaların kültürüne olan etkilerini ele almış, ve birlikte yaşamanın ada kültürüne olumlu etki ettiğini belirtmiştir.

Kelkit (2003), "Environmental Problems Of Canakkale City And Solutions" adlı çalışmasında Çanakkale' de çevre problemlerini ve çözümlerini ele almıştır. Yıldırım, Ak ve Ölmez (2008), "Assessment Of The Natural-Cultural Resources İn Çanakkale For Nature-Based Tourism" adlı çalışmalarında Çanakkale'de ekoturizmin etkilerini ele alarak incelemişlerdir. Ilgar (2009), "Çanakkale İlindeki Fiziki Çevreye Özgü Sorunlarının Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında çevre sorunlarına değinmiş, bunun turizme etkisini vurgulamıştır. Güler, Hamarat, Tufan ve Yılmaz (2011), "An Investigation of Resident Perceptions on Tourism in Canakkale: Excuse Me, Am I Disturbing You?" adlı çalışmalarında yerel halkın turizmin gelişmesi üzerine algısını araştırmışlar, halkın bu konuda önemli bir farkındalığının olmadığını belirtmişlerdir.

Boz, Özkul ve Aydın (2013), "Swot Analysıs For The Determınıng Tourıstıc Polıcy And Plans In Canakkale" adlı çalışmalarında turistik planların yapılmasına temel oluşturmak amacıyla 'Swot Analizi" yapmışlardır.
Adı geçen çalışmalar Çanakkale turizminin belli yönleriyle değerlendirmektedir. Ancak bu çalışma Çanakkale ilinde yaşayan yerel halkın turizmin kendileri için ekonomik, sosyo- kültürel ve eğitim bakımından ne ifade ettiğini araştırması nedeniyle önemli bulunmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı Turizm faaliyetlerin Çanakkale ilinde yaşayan yerel halk üzerindeki ekonomik, sosyo kültürel ve eğitimsel etkisinin yerel halkın görüşlerine göre belirlenmesidir. Araştırmaya Çanakkale il merkezinde yaşayan farklı meslek ve yaş grubunda bulunan 580 gönüllü kişi katılmıştır. Bu konuyla ilgili olarak dolaylı bazı çalışmalar olsa da Çanakkale ilinde yaşayan yerel halkın görüşlerini yansıtan geniş kapsamlı bir çalışmanın yapılmamış olması, literatürde önemli bir eksiklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışma bu yönüyle Çanakkale ilinde turizm faaliyetlerine yön verecek ve bu alandaki yetersizliği giderebilmeye bir katkı sağlayacak özelliktedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Çanakkale ilinde yaşayan yerel halk, örneklemini ise 2013 yılı bahar aylarında rastgele seçilmiş 580 kişi oluşturmaktadır. Araştırmanın yalnızca Çanakkale ili merkez ilçesinde merkezinde yapılmış olması araştırmanın sınırlılığıdır. Araştırmaya katılanların kişisel bilgilerine göre dağılımı şöyledir.
Cinsiyet durumuna göre; 477 kişi (% 82,2) bayan, 103 kişi (%17,8) erkektir. Yaş durumuna göre; 263 kişi (% 45,3) 49-54 yaş arasında, 149 kişi (%25,7) 36-48 yaş aralığında yer almaktadır. Meslek grubuna göre; 327 kişi (% 56,4) esnaf grubunda, 153 kişi (% 26,4) kamu çalışanıdır. Eğitim durumuna göre; 412 kişi (% 71,0) ilköğretim mezunu, 84 kişi (% 14,5) Yükseköğretim ve üstü mezunudur. Yabancı dil bilme durumuna göre; 300 kişi (% 51,7) dil bilmiyor, 254 kişi (% 43,8) az derecede biliyor. Yurt Dışında Bulunma Durumuna Göre; 522 kişi (% 98,7) hiç bulunmamış, 58 kişi (%1,3) yurt dışında bulunmuş kişilerden oluşmaktadır.

Araştırmanın Modeli

Araştırmanın deseni tarama modelindedir. Tarama modeli geçmişte ya da o anda var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi, tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan her neyse onları değiştirme ve etkileme çabası yoktur. Amaç ne ise onu doğru bir şekilde gözlemleyip belirleyebilmektir (Karasar, 1984: 79). Tarama modelinde çok geniş bir sahada belli bir zaman diliminde bilgi toplamak amaçlanır (Yıldırım, 1966: 68).

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada Turizmin yerel halk üzerindeki etkilerini belirleyebilmek amacıyla araştırıcılar tarafından 33 sorudan oluşan bir anket formu geliştirilmiştir. Anket formu 5' li Likert ölçek tipindedir. Ölçekte yer alan maddelerin cevap seçenekleri, "5=Kesinlikle Katılıyorum", "4=Katılıyorum", "3=Kısmen Katılıyorum", "2=Katılmıyorum" ve "1=Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde düzenlenmiştir. Ölçeğin aralık genişliğinin, "dizi genişliği/yapılacak grup sayısı" (Tekin, 1996) formülü ile hesaplanması göz önünde tutularak, araştırma bulgularının değerlendirilmesinde esas alınan aritmetik ortalama aralıkları: "4,21-5,00=Kesinlikle Katılıyorum","3,41-4,20=Katılıyorum","2,61 3,40=Kısmen Katılıyorum","1,81-2,60=Katılmıyorum","1,00-1,80=Kesinlikle Katılmıyorum" şeklindedir. Ölçekteki puanlar, 1,00 ile 5,00 arasında

olduğundan, puanlar 5,00'e yaklaştıkça soru önermesine katılım düzeylerinin yüksek, 1,00'e yaklaştıkça ise düşük olduğu kabul edilmiştir.
Anket formunun ilk 11 sorusu turizmin ekonomik etkilerini, 12-22 arası sosyo kültürel etkilerini 23-33 arası sorular ise turizmin eğitimsel etkilerini ölçmeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Anket formu hazırlandıktan sonra soruların çalışma amacına uygunluğunun denetlenmesi ve anketin yapısal uygunluk bakımından incelenmesi için anket sorularının güvenirlilik analizi yapılmıştır. Güvenilirlik analizinde Cronbach Alpha içsel tutarlılık korelasyon analiz yöntemi uygulanmıştır. Bir ölçeğin Cronbach Alpha içsel tutarlılık korelasyon katsayısı 0.00 ile 1.00 arasında değişir ve genelde 0.60 ve üzeri düzeyde olması beklenir (Psikometri, 2013). Çalışmada kullanılan anketin Cronbach Alpha değeri: 0.754 tir.

Verilerin Analizi

Çanakkale ilinde yaşayan yerel halkın turizmin etkileri hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla Çanakkale ilinin çeşitli semtlerinde yaşayan farklı yaş, eğitim, cinsiyet, ekonomik gelir, yurt dışında bulunma durumu, mezun olduğu okul bakımından farlılık gösteren kişilerden anket formunu doldurmaları istenmiş, doldurulan Anket formları SPSS 17 paket programında değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen tablolar betimsel istatistik yöntemiyle yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, Çanakkale ilinde yaşayan yerel halkın turizmin ekonomik sosyo-kültürel ve eğitimsel etkilerine ilişkin görüşlerinden elde edilen verilere ait sonuçlar yer almıştır. Araştırmaya farklı cinsiyet, yaş, meslek, eğitim, gelir durumu, yurt dışında bulunma durumu, yabancı dil bilgisi gibi kişisel özellikleri farklı olan toplam 580 kişi katılmıştır. Anket formu değerlendirilirken kişisel bilgilerine göre aralarında farklılık olup olmadığına bakılmaksızın sorulara verdikleri cevaplar genel olarak değerlendirilmiştir. Ancak burada katılımcı profilini göstermesi bakımından kişisel bilgilerine kısaca değinilmiştir.

Yerel Halkın Turizmin Ekonomik, Sosyo- Kültürel ve Eğitimsel Etkilerine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Araştırmaya katılanlara 33 adet sorudan oluşan anket formu uygulanmış ve ankete verdikleri cevaplar doğrultusunda 3 ana başlıktan oluşan tablolar oluşturulmuştur.

Tablo 1
Yerel Halkın Turizmin Ekonomik Etkilerine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Sorular	Tamamen katılıyorum %	Katılıyorum %	Kısmen Katılıyorum %	Katılmıyorum %	Hiç Katılmıyorum %
1-Turizm Çanakkale ekonomisine olumlu katkı sağlar	48.6	33.4	5.5	9.0	3.4
2-Turizm Çanakkale'de işsizliği önlemede önemli bir etkiye sahiptir	39.6	22.4	22.9	11.3	15.5
3- Çanakkale' de turizm faaliyetleri ekonomik geliri mi arttırır	42.8	26.9	12.4	2.8	15.2
4- Çanakkale'nin ekonomik kalkınmasında turizm önemlidir	43.8	17,1	15,0	9,3	14,8
5-Turizm Çanakkale'de hayat pahalılığına yol açar	21.5	12,4	18,8	15,9	31,4

Sorular	Tamamen Katılıyorum %	Katılıyorum %	Kısmen k Katılıyorum %	Katılmıyorum %	Hiç Katılmıyorum %
6- Turizm Çanakkale'de kadınlara iş istihdamı sağlıyor.	64,0	8,3	6,2	8,4	13.1
7- Çanakkale'de turizm yatırımları daha fazla arttırılmalıdır.	62.4	16,7	12,8	5,1	3.0
8-Çanakkale'de turizm kışın işsizliğe neden olmaktadır	27,4	11,4	19,5	29,8	11,9
9-Çanakkale'de turizm alt yapı faaliyetlerini olumlu etkiler.	53,4	20,3	7,8	11.1	2,8
10-Çanakkale'de turizm inşaat sektörünü olumlu etkiler	30.2	29,8	27,2	3,8	9,0
11-Çanakkale' de turizm yeni iş kollarını teşvik eder.	31.1	9,0	22,2	23,1	14,7

Tablo 1'e göre Çanakkale'de yerel halkın turizmin ekonomik etkilerine ait sorulara verdikleri cevapların oranları, "Çanakkale'de kadınlara iş istihdamı sağlıyor " önermesine %64,0 "Tamamen", %8.2 "Katılıyorum", "Çanakkale'de Turizm Yatırımları Daha fazla arttırılmalıdır" önermesine %62,4 "Tamamen Katılıyorum" %16.7 "Katılıyorum", "Çanakkale'de turizm alt yapı faaliyetlerini olumlu etkiler" önermesine %53.4 "Tamamen Katılıyorum", %20.3'ü "Katılıyorum", "Turizm Çanakkale'de işsizliği önlemede önemli bir etkiye sahiptir" önermesine %39.6 "Tamamen Katılıyorum" %22.4 "Katılıyorum", "Çanakkale' de Turizm faaliyetleri Ekonomik geliri mi arttırır" önemesine % 42.8 "Tamamen Katılıyorum", %26.9 "Katılıyorum" yönünde görüş bildirmişlerdir. "Turizm Çanakkale'de Hayat Pahalılığına yol açar" önermesine % 31.4 oranında "Hiç Katılmıyorum" şeklinde görüş bildirirken % 21.5'i "Tamamen Katılıyorum" şeklinde görüş bildirmiştir. Bu durumda Çanakkale halkının turizm faaliyetlerinden ekonomik olarak olumlu etkilendiğini söylemek mümkündür. Cheong Miller (2000) turizmi bölgenin ekonomik ve sosyo kültürel gelişimine etki eden en önemli faktörlerden biri olarak değerlendirmektedir.

Tablo 2.
Yerel Halkın Turizmin Sosyo-Kültürel Etkilerine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Sorular	Tamamen Katılıyorum %	Katılıyorum %	Kısmen Katılıyorum %	Katılmıyorum %	Hiç Katılmıyorum %
1-Çanakkale'de turizm yerel halkın turistlere özenmesine yol açıyor.	14.7	4,5	21,9	48,1	10,9
2-Çanakkale'de turizm çevre kirliliğine neden olur.	19.8	13,3	30,7	19,7	16,6
3- Çanakkale'de turizm adi suç oranında artışa yol açar	4,0	15,5	12,2	3,8	64.4
4- Çanakkale'de turizm halkın giyim kuşamını etkiler	6,2	16,9	4,3	38,3	34.3

Sorular	Tamamen Katılıyorum %	Katılıyorum %	Kısmen katılıyorum %	Katılmıyorum %	Hiç Katılmıyorum %
5- Çanakkale'de turistler kültürümüzü olumsuz etkiler	13,3	24,1	5,5	14,0	43.1
6- Çanakkale'de turistler toplumun örf adetlerine aykırı hareket eder.	9,8	8,4	7,8	22,9	51.0
7-Çanakkale'de turizm tarihi değerlerimizin korunmasına yardımcı olur.	40,2	21,0	14,3	12,4	12.1
8- Çanakkale'de turizm sosyal yaşamımızı olumsuz etkiler	11,2	13,3	2,8	7,8	65.0
9- Çanakkale'de turistler kültürümüzü öğrenmeye çalışırlar	12,8	13,8	5,2	58,6	9,7
10- Çanakkale'de turizm farklı kültürlerden insanla kaynaşmamızı sağlar	64.0	11,2	10,0	6,2	8,6
11- Çanakkale'de turizm alkol ve uyuşturucu kullanımını arttırıyor	11,2	10,5	7,9	13,8	56.8
12- Çanakkale'de turizm çevreyi koruma bilincimizi arttırır.	42,4	23,1	24,7	6,4	3,4

Tablo 2' ye göre Çanakkale'de yerel halkın turizmin sosyo-kültürel etkilerine ait sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde Çanakkale'de "Turizm farklı kültürlerden insanla kaynaşmamızı sağlar" önermesine halkın %64,0'ü "Tamamen Katılıyorum", %11.2'si "Katılıyorum", "Çanakkale'de turizm kendi kültürümüzü öğrenmeye ilgiyi arttırır" önermesine %58.1'i "Tamamen Katılıyorum" %28.3 "Katılıyorum". Şeklinde görüş bildirdikleri görülmüştür. "Çanakkale'de turizm tarihi değerlerimizin korunmasına yardımcı olur" %40,2 "Tamamen Katılıyorum", %21.0 "Katılıyorum", Çanakkale'de turistler kültürümüzü öğrenmeye çalışırlar önermesine % 12.8 "Tamamen Katılıyorum" %13.8 "Katılıyorum" şeklinde görüş bildirdikleri görülmüştür. Bu durum Çanakkale halkının turizm faaliyetlerinden olumlu yönde etkilendiğini göstermesi bakımından anlamlıdır. Turizm geliştiği yörelerde olumlu veya olumsuz bir takım etkilere sebep olmaktadır (Butler,2000).

Özellikle turizmin halkın kendi tarihine ve kültürüne ilgi duymasını arttırması ancak günlük yaşamı ile ilgili konularda olumsuz etkilememesi oldukça önemli olup halkın turizm faaliyetlerine profesyonelce bakmasını göstermesi bu çalışmanın en önemli sonucu olarak düşünülebilir. Hizmetin niteliğini arttırmak ve daha güzele ulaşmak için çaba gösterme, devamlı ilerleme ile özgünlüğünü ortaya koyma profesyonelliğin göstergesi olarak kabul edilir (Karahan, 2006:123). Bu konu ile ilgili daha düşük oranlarda katılım gösterdikleri önermeler ise şöyle özetlenebilir. "Çanakkale'de turizm alkol ve uyuşturucu kullanımını arttırıyor" %11.2 "Tamamen Katılıyorum", %10.5 "Katılıyorum", "Çanakkale'de turizm sosyal yaşamımızı olumsuz etkiler" %11.2 "Tamamen Katılıyorum", % 13.3 "Katılıyorum", "Çanakkale'de turistler toplumun örf adetlerine aykırı hareket eder" %9.8 "Tamamen Katılıyorum", % 8.4 "Katılıyorum", "Çanakkale'de turistler kültürümüzü olumsuz etkiler" %13,3 "Tamamen Katılıyorum", %24.1 "Katılıyorum", Çanakkale'de turizm adi suç oranında artışa yol açar %4,0 "Tamamen Katılıyorum" , % 15.5 "Katılıyorum", Çanakkale'de turizm yerel halkın

turistlere özenmesine yol açıyor % 14.7 "Tamamen Katılıyorum", %4,5 "Katılıyorum", Çanakkale'de Turizm Çevre kirliliğine neden olur %19.8 dir.

Tablo 3.
Yerel Halkın Turizmin Eğitimsel Etkilerine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Sorular	Tamamen Katılıyorum %	Katılıyorum %	Kısmen Katılıyorum %	Katılmıyorum %	Hiç Katılmıyorum %
1- Çanakkale'de turizm yabancı dil öğrenme isteğinde artışa neden olur.	52,8	31,6	7,8	4,5	3,4
2- Çanakkale'de turizm gençlerin eğitimini olumlu etkiler	59,5	22,1	14,0	3,4	1,0
3- Çanakkale'de turizm coğrafya derslerine ilgiyi arttırır.	38,8	32,4	20,0	4,3	4.4
4- Çanakkale'de turizm tarih derslerine ilgiyi arttırır.	19.0	11,4	16,0	17,9	35.7
5- Çanakkale'de turizm kendi kültürümüzü öğrenmeye ilgiyi arttırır.	58,1	28,3	8,4	4,1	1,0
6- Çanakkale'de turizm ülke içinde veya ülkeler arasında göçlere neden olur.	21,7	16,4	12,2	4,5	45.2
7- Çanakkale'de turizm bazen insanların kendi kültürüne yabancılaşmasına neden olur	21,7	16,4	12,2	4,5	45.2
8- Çanakkale'de turizm doğa koruma konusunda ilgiyi arttırır.	29,1	26,7	22,8	1,0	20.3
9- Çanakkale'de turizm tarih bilincimizi arttırır.	55,7	30,0	4.2	2,0	8,1
10- Çanakkale'de turizmin eğitim üzerinde etkisi yoktur	10,2	9,7	5,5	46,4	28.0

Tablo 3'e göre Çanakkale'de yerel halkın turizm faaliyetlerinin eğitimsel etkilerini ölçmek amacıyla geliştirilen önermelere verilen cevaplar içinde en yüksek oranda katılım gösterdikleri önerme "Çanakkale'de Turizm yabancı dil öğrenme isteğinde artışa neden olur" önermesidir. Bu önermeye halkın %52.8' i "Tamamen Katılıyorum", %31.6' sı "Katılıyorum" şeklinde cevap vermiştir. "Çanakkale'de Turizm tarih bilincimizi arttırır" önermesine halkın %55.7' si "Tamamen Katılıyorum", %30.0' u "Katılıyorum" şeklinde görüş bildirmiştir. "Çanakkale'de Turizmin eğitim üzerinde etkisi yoktur " önermesine halkın %10.2' si "Tamamen Katılıyorum" %9.7' si "Katılıyorum", şeklinde görüş bildirirken %46,4 oranında "Katılmıyorum" şeklinde görüş bildirmiştir. Bu görüşler çerçevesinde turizmin yerel halkın eğitim üzerinde doğrudan okumaya teşvik etme şeklinde bir etkinin olmadığı ancak dolaylı olarak etkili olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü dil öğrenmeye tarih ve coğrafya gibi turizm açısından önem arz eden derslere karşı ilgiyi attırması turizmin dolaylı olarak eğitimi teşvik etmesi bu çalışma için anlamlıdır. Konu ilgili olarak verdikleri cevapların oranları "Çanakkale'de Turizm tarih derslerine ilgiyi arttırır" %19,0 "Tamamen Katılıyorum", %11.4 "Katılıyorum", "Çanakkale'de Turizm coğrafya derslerine ilgiyi arttırır" %38.8 "Tamamen Katılıyorum", %32.4 "Katılıyorum" şeklindedir."

SONUÇ VE ÖNERİLER

Turizm geliştiği yörelerde bir takım olumlu ve olumsuz etkilere neden olmaktadır. Bu etkilerin neler olduğunun ortaya çıkarılması yörede yapılacak turizm yatırımlarına ve

düzenlemelerine yön verecektir. Bu nedenle turizmin etkileri konusunda yerel halkın düşüncelerini ortaya çıkaran çalışmalar önemlidir. Turizmin Çanakkale ili yerel halkı üzerinde ekonomik, sosyo kültürel ve eğitimsel etkilerini tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışmanın sonucunda yerel halkın turizm faaliyetlerinden olumlu etkilendiği görülmüştür.

Turizmin ekonomik etkileri olarak; özellikle işsizliği önlemesi, kadınlara istihdam sağlaması, kişisel gelirlerine katkı sağlaması ve Çanakkale'nin kalkınması için turizmin önemli olduğuna inanıldığı, ancak alt yapı yatırımlarına daha fazla önem verilmesi gerektiğini belirttikleri görülmüştür.

Turizmin eğitimsel etkileri olarak; kendi kültürlerini, tarihlerini ve coğrafyalarını öğrenmeye ilgilerini arttırdığını bir yabancı dil öğrenmeye karşı istek duymalarına neden olduğunu belirterek eğitimlerine olumlu katkı sağladığını düşündükleri anlaşılmıştır.

Kültürel etkileri olarak ise, Bu çalışmanın bir başka önemli sonucu turizmin toplumsal sorunları arttırmadığını, turistlerin topluma kötü örnek oluşturmadığını, adi suçlara bulaşmaya katkı sağlamadığını ancak turistlerin kendi kültürlerini öğrenmeye çok istekli olmadıklarını düşündükleri görülmüştür.

Bunun sonucunda; Çanakkale ilinin turizmden daha fazla pay elde edebilmesi ve turistin kalış süresinin uzatılması etkileşimin arttırılmasına katkı sağlaması amacıyla şunların yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

-Alt yapı problemi olarak anılan kanalizasyon, içme suyu, kullanma suyu şebekelerinin yenilenmesi,

-Doğayı ve tarihi dokuyu bozacak yapılara izin verilmemesi,

-Ev pansiyonculuğu yapacak kişilerin desteklenmesi,

-Yöresel ürünleri üretecek kişilerin teşvik edilmesi (yemekler, el sanatları vb).

-Çanakkale iline ait bir master planın hazırlanması ve turizm alanlarının yeniden ele alınması,

-Turizm alanlarında çalışan halkın turizm konusunda bilinçlendirilmesi,

-Çanakkale iline ait çini, dokuma kilim gibi geleneksel el sanatlarının desteklenmesi, tanıtımı ve pazarlanmasının yapılması.

-Çanakkale iline ait yöresel ürünlerin çeşitlendirilmesi yemek ve gıda ürünlerin üretiminin ve tanıtımının teşvik edilmesi,

-Turistlerin geceleme sayısını arttırmak amacıyla turistin ilgi duyacağı aktivitelerin düzenlenmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Atalay, İ., Mortan,K. (2006). *Türkiye bölgesel coğrafyası.* İstanbul: Inkilap Yayınevi.

Boylu, Y.(2009). Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okullara İlişkin Beklenti ve Değerlendirmeleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, *7*(4).

Boz, M., Özkul, E., Aydın, Y.D. (2013). Swot Analysıs For The Determınıng Tourıstıc Polıcy And Plans In Canakkale. *http: //www.turizm.gov.tr*. Erişim tarihi 02.12.2013).

Butler,R.V.(2000).Tourism and The Environment: *A Geographic Perspective. Tourism Geographies*, 2 (3), 338-347.

Cheong,S.,Miller,M.L.(2000). Power and Tourism. *Annals of Tourism Research*, *2*, 162-163.

Çalışkan, V .(2010). Opportunıtıes For Tourısm And Dıalogue Between Cıvılısatıons. Shima: *The International Journal of Research into Island Cultures, 4*(2),

Dieke, P. (1988). The development of tourism in Kenya and the Gambia: a comparative analysis. *Unpublished PhD Thesis. GlasGow: Strathclyde University*, The Scottish Hotel School.

Guler,O., Hamarat,B., Tufan,E., Yılmaz,Ç.(2011). An Investigation of Resident Perceptions on Tourism in Canakkale: Excuse Me, Am I Disturbing You? *Hospitality and Tourism 2nd Advances in Hospitality and Tourism Marketing & Management Conference,* Corfu, pp. 1-7, (287).

GMKA. (2011). Güney Marmara Kalkınma Ajansı, Çanakkale Turizm Çalıştayı. 11.Nisan.2011. Rapor,11-13.

Ilgar, R.(2009). Çanakkale İlindeki Fiziki Çevreye Özgü Sorunlarının Değerlendirilmesi. *Doğu Coğrafya Dergisi.* 14. (21).

Karahan, K. (2006). *Hizmet Pazarlaması.* İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.

Karasar,N.(1984). *Bilimsel araştırma metodu.* Ankara: Hacetepe Taş Kitapçılık.

Kelkit, A.(2003). Environmental problems of Canakkale City and solutions. *International Journal of Environment and Pollution*, 19(1), 66-74.

Kozak, N., Kozak A. M., Kozak, M. (2001). *Genel turizm ilkeler-kavramlar.* Ankara: Detay Yayıncılık.

Psikometrik testler (2013). Ankara Psikometri Sitesi, http:// www.psikometri.com/test/testsss.htm. (erişim tarihi: 20.11.2013).

Rızaoğlu, B. (2003). *Turizm davranışı (2. Baskı).* Ankara: Detay Yayıncılık.

Sözen, M.Ö.(2006). 1982 Sonrasında Türkiye'de Uygulanan Turizm Politikalarının Çanakkale Turizmine etkileri Etkileri *Sosyo Ekonomi* dergisi, S.2.(64).

Yıldırım C.(1966). Eğitimde Araştırma Metotları. Ankara: Akyıldız Matbaası.

Yıldırım, T.B., Ak, T., Ölmez, Z. (2008). Assessment Of The Natural-Cultural Resources İn Çanakkale For Nature-Based Tourism. *Environment, Development and Sustainability*, 10 (6). 871-881

www.canakkaleili.com/canakkale-turizmi-html (erişim:12.01.2014)

www.kultur.gov.tr/(Erişim tarihi: 14.02.2013.